

Institut
Bernat Metge

Consorci d'Educació
de Barcelona
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

PLC

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Curs 2018-19

Aprovat pel Consell Escolar el
9 d'abril del 2013

ÍNDEX

Introducció	p. 7
1. Anàlisi de context	p. 8
A. Context sociolingüístic	p. 8
a) Alumnat	p. 8
b) Entorn	p. 8
B. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència	p. 9
a) El català, vehicle de comunicació	p. 9
b) El català, eina de convivència	p. 10
2. Oferta de llengües estrangeres	p. 11
A. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa	p. 11
a) Desplegament del currículum	p. 11
3. Objectius en relació a l'aprenentatge i l'ús de les llengües	p. 12
A. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe	p. 12
a) Informació multimèdia	p. 12
b) Usos lingüístics	p. 12
c) Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum	p. 13
d) Català i llengües d'origen	p. 13
B. Plurilingüisme al centre educatiu	p. 14
a) Actituds lingüístiques	p. 14
b) Mediació lingüística (traducció i facilitació)	p. 14
C. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana	p. 15
a) Llengua oral	p. 15
b) Llengua escrita	p. 16
c) Relació llengua oral i llengua escrita	p. 16
d) La llengua en les diverses àrees	p. 17
e) Continuitat i coherència entre cicles i nivells	p. 17
D. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana	p. 18
a) Llengua oral	p. 19
b) Llengua escrita	p. 19
c) Activitats d'ús	p. 20
d) Castellà a les àrees no lingüístiques	p. 20
e) Alumnat nouvingut	p. 21
4. Criteris metodològics i organitzatius per a l'aprenentatge de les llengües	p. 22
A. Organització de la programació curricular	p. 22
a) Coordinació cicles i nivells	p. 22
b) Estructures lingüístiques comunes	p. 22
c) Projectes d'innovació	p. 23
B. Estratègies d'ensenyament i aprenentatge de la llengua catalana	p. 23
a) Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua	p. 23

b) Avaluació del coneixement de la llengua	p. 24
c) Materials didàctics	p. 24
C. Estratègies d'ensenyament i aprenentatge de les llengües estrangeres	p. 25
a) Metodologia	p. 25
b) Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera	p. 25
c) Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera.....	p. 26
d) L'ús de la llengua estrangera a l'aula	p. 26
e) Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres	p. 27
f) Projectes i programes plurilingües	p. 27
D. Biblioteca escolar	p. 28
a) Accés i ús de la informació	p. 28
5. Recursos i accions complementàries	p. 30
A. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular.....	p. 30
a) Alumnat que desconeix les dues llengües oficials	p. 30
b) Alumnat sud-americà de parla hispana	p. 31
B. Atenció de la diversitat	p. 31
a) Alumnat nouvingut	p. 32
6. Comunicació interna i relació amb l'entorn	p. 33
A. Organització i gestió dels usos lingüístics	p. 33
a) Llengua del centre	p. 33
b) Documents de centre	p. 33
c) Ús no sexista del llenguatge	p. 34
d) Comunicació externa	p. 34
e) Llengua de relació amb famílies	p. 35
f) Educació no formal	p. 35
Serveis d'educació no formal	p. 35
Activitats extraescolars	p. 36
Contractació d'activitats extraescolars a les empreses	p. 36
g) Llengua i entorn	p. 37
B. Projecció del centre	p. 37
a) Pàgina web del centre	p. 37
b) Revista	p. 38
c) Exposicions	p. 38
7. La formació i l'acreditació lingüística del professorat	p. 39
A. Organització dels recursos humans	p. 39
a) El pla de formació de centre en temes lingüístics	p. 39
B. Xarxes de comunitats virtuals	p. 39
C. Intercanvis i mobilitat	p. 40
D. Dimensió internacional del centre educatiu	p. 40
ANNEX	
Curs 2018-2019	p. 42

INTRODUCCIÓ

Descripció

El PLC s'ha d'entendre com un procés de reflexió del tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en un centre educatiu. El Projecte Lingüístic forma part del Projecte Educatiu i ha de tenir present tant el marc legal com la diagnosi de la realitat del centre i ha de definir-se en aquests grans temes: el paper de la llengua vehicular, el tractament de les llengües curriculars i els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques.

Diagnosi

Es disposa d'un PLC que, en un principi, va servir per avançar cap ala catalanització del centre, però que actualment no és cap document referencial.

Comentari

L'any 2007-2008 s'inicia l'actualització del PLC, fase de diagnosi dels alumnes. Aquestes dades comparades amb les del curs 2009-2010 que s'han realitzat de 1r a 4t recullen que la llengua d'us a casa és del 74% castellà i del 8% català i el 10% les dues llengües i altres llengües el 5%. A l'institut hi ha 3 grups d'ESO i dos grups de Batxillerat. La suma de l'alumnat que ha respost és de 233. Els resultats es veuen reflectits a l'Enquesta 2009/10.

S'inicia el procés de reflexió del professorat sobre el PLC i vist l'interès majoritari s'han seguir propostes d'actuacions. Els professors enquestats són 33, hi han participat 26 professors, d'aquests 20 consideren que és necessari tenir el PLC actualitzat. Uns 20 empren el català a classe. En canvi, els alumnes responen o pregunten poc o gens en català (16). El 50% del professorat considera que l'ensenyament de les tres llengües no està en igualtat de condicions, que els departaments han de treballar plegats i implicar-se en el PLC. Uns 17 veuen que cal matèries en anglès.

1. ANÀLISI DE CONTEXT

A. Context sociolingüístic

a) Alumnat

Descripció

En aquest apartat el centre ha de descriure la composició sociolingüística del seu alumnat: llengua o llengües familiars, llengua o llengües que fan servir usualment entre ells, nivells de competències lingüístiques que assoleixen al final del nivell educatiu, consum lingüístic i cultura...

Comentari

L'enquesta d'ús 2009-2010: S'enquesten 233 alumnes

Llengua d'ús a casa:

- castellà 73%
- català 3%
- castellà i català 15%
- altres 10%

Llengua d'ús amb els amics:

- castellà 84%
- català 0,2%
- altres 12%

Vistos els resultats considerem que el centre és l'únic espai d'ús del català i que cal activar estratègies per incentivar i motivar l'ús del català com a llengua vehicular i assegurar la competència lingüística en castellà i català.

b) Entorn

Descripció

En aquest s'ha de descriure l'entorn sociolingüístic del centre: llengua o llengües presents, llengües dominants, possibilitat d'usar les llengües fora del centre educatiu, recursos per aprendre llengües de l'entorn...

Comentari

Entorn familiar:

- castellà 75%
- català 8%
- castellà i català 11%

Nascuts a:

- Catalunya 57%
- Amèrica Llatina 33%
- Països de l'Est

A l'enquesta realitzada al professorat es promouen una sèrie de propostes:

- Per incentivar l'ús del català a l'aula: professor com a model, lectura, treballs i exposicions.
- Per motivar l'ús del català a les classes de llengua estrangera: materials en català i respostes en català.
- Per incentivar l'ús del català a l'institut: material audiovisual, parelles lingüístiques, centre lloc d'ús i practicar, Sant Jordi, ràdio trilingüe...

B. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

a) El català, vehicle de comunicació

Descripció

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament, i, per tant, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre. La llengua catalana és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques.

Diagnosi

El català és utilitzat en la gran majoria de les activitats d'ensenyament i aprenentatge del nostre centre. Tanmateix, hi ha professors que s'expressen habitualment castellà.

Comentari

A l'enquesta 2009/2010 als professors, uns 21, parlen el català a les seves classes (exceptuant els professors de cast/ang.). Uns 16 professors afirmen que els alumnes responen/pregunten en català poc i 4 que no l'usen. Davant d'aquests resultats actualment s'ha passat una enquesta inicial d'ús del català entre el professorat i es preveu fer-ne una de final. I per a l'alumnat una

enquesta inicial i final. El 2010/11 es tornarà a valorar les iniciatives dutes a terme i, si cal, se'n proposaran de noves.

Es proposa cercar/acordar/graduar les estratègies per incentivar i motivar l'ús del català entre l'alumnat a classe, perquè 13 professors diuen no tenir-ne. El professorat veu la necessitat de tractar al claustre la connotació negativa del català entre l'alumnat del centre, i es veu la conveniència de treballar entre els departaments de manera coordinada per avançar en el PLC.

b) El català, eina de convivència

Descripció

Caldrà vetllar perquè la llengua catalana no quedi limitada a una llengua exclusivament d'aprenentatge, per tant, s'haurà de dinamitzar l'ús del català en tots els àmbits de convivència i de comunicació quotidiana al centre educatiu.

Diagnosi

El centre té consciència clara sobre la necessitat de l'ús del català en la comunicació quotidiana i n'impulsa actuacions d'ús entre tota la comunitat educativa.

Comentari

El punt clau a treballar és l'ús entre iguals alumnes i professors i pas.

Cal establir pautes d'ús lingüístic favorables a la llengua catalana per a tots els membres de la comunitat educativa

2. OFERTA DE LENGÜES ESTRANGERES

A. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

Descripció

L'alumnat, en acabar l'etapa, ha de conèixer, com a mínim, una llengua estrangera per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.

En aquest apartat el centre ha d'especificar quan comença l'aprenentatge/ ensenyament de la primera llengua estrangera (caldrà tenir present la realitat sociolingüística de l'alumnat), quan, si escau, el de la segona llengua estrangera i quan, si escau, l'ensenyament d'altres llengües estrangeres. També ha d'especificar, si escau, quins blocs de continguts d'àrees no lingüístiques es fan en una llengua estrangera i justificar-ne l'elecció.

Comentari

La llengua estrangera comença al primer curs d'ESO i acaba a l'últim curs de batxillerat. El francès com a segona llengua estrangera comença a partir de segon d'ESO i és optativa.

a) Desplegament del currículum

Descripció

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'etapa, segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, amb un tractament cíclic dels conceptes, variant els contextos d'ús significatiu de la llengua estrangera dins i fora de l'aula i espais d'interacció/comunicació suficientment variats per donar resposta als diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

Diagnosi

El centre estableix criteris perquè la programació s'estructuri a partir d'activitats d'aprenentatge que són rellevants i globals, integren reptes lingüístics i cognitius, condueixen a un producte final, requereixen l'ús de la llengua estrangera i tenen una estructura seqüencial de construcció de coneixement, i es preveuen agrupaments de diversa tipologia (individual, parelles, grups) i es fa una reflexió sobre el procés i el resultat final. El centre concreta anualment les mestures que es prenen per assegurar, una distribució coherent de continguts, la creació de contextos d'ús de la llengua i com es dona resposta als diferents estils d'aprenentatge, i se'n fa un seguiment.

3. OBJECTIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES

A. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

a) Informació multimèdia

Descripció

La incorporació de les tecnologies de la informació i de la comunicació al sistema educatiu respon al desenvolupament de la societat de coneixement en l'àmbit formatiu. Des d'aquest punt de vista, hi ha una relació directa entre el desenvolupament de les TIC i la llengua com a vehicle de comunicació i de convivència.

Diagnosi

L'ús de la llengua catalana com a llengua vehicular principal del programari i dels suports digitals en general que produeix el centre respon a una actuació continuada i planificada que dóna lloc a un nivell d'ús relativament òptim.

Comentari

Al centre la major part del programari està en llengua vehicular catalana i els materials de suport digital, també. La pàgina web és en català i les informacions dels departaments, blogs i altres recursos, també.

b) Usos lingüístics

Descripció

La complexa situació sociolingüística de la societat catalana fa que el professorat de llengua treballi explícitament els usos lingüístics de l'alumnat, per tal de fer de la llengua catalana la llengua d'ús habitual. La resta del professorat hi col·laborarà des de les àrees.

Diagnosi

El centre treballa explícitament els usos lingüístics de l'alumnat, ja que la dimensió plurilingües i intercultural del currículum planteja continguts relacionats amb els usos socials en un context multilingüe com és el de Catalunya. A part del professorat, s'hi sent implicat tot l'equip docent.

Comentari

El curs 2009/10 com ja hem recollit a punts anteriors i a l'annex, s'ha avançat en els usos lingüístics del català i s'han fet enquestes i reunions per presentar propostes i implicar gran part del claustre. De fet, uns 27 professors de 33 han respost a les demandes de direcció, de la CLIC i l'assessora ELIC a l'hora de participar en l'actualització del PLC.

c) Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

Descripció

Per formar parlants plurilingües i interculturals cal l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de Catalunya, i en castellà com a garantia que l'escola proporciona als alumnes la competència i el desig d'aprendre altres llengües i d'aprendre de totes les llengües i cultures. A més, la diversitat lingüística present a les aules del centre i a l'entorn del centre s'aprofita per fer activitats relacionades amb el currículum.

Diagnosi

Es valora el bagatge lingüístic de l'alumnat i, a voltes, es fa protagonista en una activitat e desenvolupament del currículum l'alumnat que té com a llengua familiar una llengua diferent al català o al castellà. No es tracta, però, d'una activitat consensuada per tot l'equip docent.

Comentari

Des dels departaments de llengua (catalana/castellana/anglesa/francesa) es vetlla per formar parlants plurilingües i multiculturals amb bona competència lingüística. Com a capital cultural valuós la llengua materna dels nouvinguts i aspectes culturals s'han destacat des d'acollida amb diferents projectes: "El meu país d'allà" documental realitzat amb vuit instituts més de Catalunya www.edu3.cat, el documental entorn a la L1 i comparant-la amb el català "Digue'm una paraula" i el treball artístic i conceptual "Navegant per la transició: una cartografia col·lectiva de l'adaptació migratòria" realitzat amb el Museu de la història de la Immigració de Catalunya MhiC. Aquests projectes tenen continuïtat i són materials que s'usen a tutoria i en altres moments.

d) Català i llengües d'origen

Descripció

Ha d'existir una relació directa entre l'aprenentatge de la llengua i l'establiment de vincles afectius basats en el reconeixement i valoració de la llengua d'origen de l'alumnat. Per això, els equips docents han de disposar d'informació sobre les diverses llengües i familiars presents a l'aula per fer-ne ús. També han de tenir present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per millorar l'aprenentatge de tothom.

Diagnosi

Al centre s'estableix una relació directa entre l'aprenentatge de català i el reconeixement i valoració de la llengua d'origen de l'alumnat. Els equips docents disposen d'informació i tenen present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per millorar l'aprenentatge.

Comentari

Per valorar la llengua materna dels nouvinguts i que se sentin valorats, acollits i alhora els alumnes del país es sensibilitzin de la realitat dels companys de fora, com hem destacat a l'apartat anterior des d'acollida s'han realitzat els següents projectes: "El meu país d'allà" documental realitzat amb vuit instituts més de Catalunya www.edu3.cat, el documental entorn a la L1 i comparant-la amb el català "Digue'm una paraula" i el treball artístic i conceptual "Navegant per la transició: una cartografia col·lectiva de l'adaptació migratòria" realitzat amb el Museu de la història de la Immigració de Catalunya MhiC. L'aspecte emotiu és rellevant alhora d'assolir èxit en l'aprenentatge d'una llengua.

B. Plurilingüisme al centre educatiu

a) Actituds lingüístiques

Descripció

Segons la Declaració Universal de Drets Lingüístics, tothom té dret a ésser reconegut com a membre d'una comunitat lingüística i, si s'estableix en el territori d'una altra, té el dret i el deure de mantenir-hi una relació d'integració. Per aquest motiu, el centre educatiu ha de tenir en compte la diversitat lingüística de l'alumnat i aprofitar-la, tant per afavorir l'autoestima com per enriquir el currículum i les activitats ordinàries del centre.

Diagnosi

El centre disposa de programes específics sobre diversitat lingüística, interculturalitat i resolució de conflictes que es treballen habitualment a la tutoria i els té en compte la major part del professorat en les activitats docents.

Comentari

El centre a les sessions de tutoria treballa la interculturalitat, la diversitat lingüística i resolució de conflictes. Comptem amb experiències diverses: certament literari en llengües d'origen d'Amics de la UNESCO, "El meu país d'allà", "Digue'm una paraula", visites al MhiC, crèdit de síntesi, alumnes xinesos que assisteixen al programa "Trajectes i afectes" de l'Associació sociocultural La Formiga", assistència a Can Xatarra per fer tallers de joiera, carnaval xinès a acollida, festa de les postres d'acollida....

b) Mediació lingüística (traducció i facilitació)

Descripció

Cal establir pautes d'ús lingüístic favorable a la llengua catalana per a tots els membres de la comunitat educativa i garantir que totes les activitats administratives i les comunicacions entre el centre i l'entorn siguin en llengua catalana, sense perjudici que s'arbitrin mesures de traducció en

el període d'acollida de les famílies de l'alumnat nouvingut o que es facilitin documents bilingüe castellà /català o s'atenguin oralment en castellà aquelles persones que expressament ho demanin.

Diagnosi

El centre, després d'haver regulat l'ús del català en els tres àmbits (comunitat educativa, activitats administratives i comunicacions amb l'entorn) en fa una avaluació periòdica per tal que l'aplicació sigui coherent amb els objectius, però no ha de articular una política clara de mediació lingüística.

Comentari

Emprem un protocol d'acollida per traduccions presencials (es va acabar el gener de 2010) i telefòniques, és un servei per zones i els LICs se n'ocupen.

A més, en l'enquesta 2009/2010 els professors van manifestar la necessitat d'algun protocol per dinamitzar l'ús del català i que cal una política de mediació lingüística. El curs vinent es revisarà la coherència en totes les actuacions i es posaran per escrit per tal de tenir-ne una constància tot el personal del centre.

C. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

a) Llengua oral

Descripció

El centre prioritza el treball de la llengua oral en tots els seus registres. Per al centre el paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, escoltar i exposar i dialogar per aprendre. Un bon domini de l'expressió és bàsica per els ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seves opinions

El centre treballa en els cursos inicials la variant pròpia del català de la zona (en el cas de l'alumnat d'incorporació tardana també s'introdueix en primer lloc la variant de la zona). Posteriorment s'introdueix el coneixement de la resta de les variants de la llengua. En acabar l'ensenyament obligatori, l'alumnat té un bon coneixement de la variant estàndard del català de la zona.

Diagnosi

Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació...), però només a l'àrea de la llengua. No hi ha una consideració específica de la variant del català de la zona ni dels registres de la llengua.

Comentari

L'ensenyament-aprenentatge de la llengua oral és una de les prioritats del Departament de Català ja que el castellà és la llengua vehicular entre l'alumnat. L'objectiu principal és aconseguir una competència i una actuació en l'ús de la llengua oral dins i fora de la classe. Les propostes aportades pel professorat per incrementar l'ús oral del català entre els alumnes es debatran i concretaran a partir dels resultats de l'enquesta feta als professors que s'adjunta.

b) Llengua escrita

Descripció

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions que dóna el currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

Diagnosi

Se segueix l'enfocament metodològic que dóna el currículum. Hi ha un plantejament global sobre l'ensenyament de la lectura i l'escriptura que té en compte que és un procés complex. La majoria del professorat considera que l'ensenyament d'aquestes dues habilitats és responsabilitat del professorat de llengua. Les activitats que es proposen de lectura i escriptura no sempre tenen uns objectius clars, ni estan lligats als temes que es treballen,, No sempre s'estableixen mecanisme de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats.

Comentari

Estem acabant un procés de posada en comú de les activitats de lecto-escriptura que proposem a l'alumnat que no té adquirida de la Primària la comprensió/expressió escrita en totes les assignatures. Aquestes propostes seran acordades amb el Departament de Castellà i la resta.

c) Relació llengua oral i llengua escrita

Descripció

En un plantejament integrat de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques, la relació que s'ha d'establir entre la llengua oral i la llengua escrita ha de ser recíproca. Hi ha activitats en què aquesta relació és inherent: la lectura expressiva, el teatre...

Diagnosi

Hi ha un plantejament integrat de les quatre habilitats. Aquest plantejament és compartit per la majoria del professorat. Es planifiquen activitats només des de l'àrea de llengua. S'utilitza la llengua oral i la llengua escrita com a suport per analitzar, reflexionar i millorar l'altra habilitat. Es planifiquen a tots els nivells activitats en què la relació de la llengua oral i la llengua escrita és inherent: lectura, expressiva, teatre...

Comentari

S'empra el català a nivell oral i escrit, incentivant l'ús de les quatre habilitats lingüístiques. Tanmateix som a la primera fase en relació a incorporar des de totes les matèries el treball en aquestes habilitats i l'avaluació de les mateixes.

d) La llengua en les diverses àrees

Descripció

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat el professorat de totes les àrees, el conjunt del claustre n'ha de ser conscient i actuar en conseqüència. Per tal que l'alumnat assoleixi el nivell d'expressió i comprensió en català concrets en els criteris del projecte lingüístic de centre, l'equip docent aplicarà a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials didàctics i l'avaluació

Diagnosi

El professorat vetlla per l'aprenentatge de l'expressió i la comprensió en català des de totes les àrees del currículum i s'ha incorporat al PLC, però no se'n fa el seguiment.

Comentari

El curs 2009/10 hem iniciat l'anàlisi de la situació i la necessitat d'emprar metodologies que afavoreixin la competència oral de l'alumnat des de totes les àrees.

e) Continuitat i coherència entre cicles i nivells

Descripció

Per garantir la funció educativa que tenen tots els centres escolars és bàsic que l'equip docent disposi d'un espai per poder coordinar-se i consensuar els principis metodològics que han d'orientar l'ensenyament de les dimensions que marquen el currículum, per acorar els usos lingüístics

que s'han d'emprar i el seu ensenyament i per fer el traspàs de la informació sobre les característiques de l'alumnat i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

Diagnosi

El centre disposa de documents que concreten aspectes didàctics i organitzatius. Les programacions i els criteris d'avaluació, els revisa conjuntament l'equip docent. Es disposa de protocols per fer el traspàs d'una promoció d'alumnes quan hi ha un canvi d'ensenyament, quan hi ha un canvi d'etapa i quan hi ha un canvi de cicle. Hi ha coordinació amb els centres de secundària que reben alumnes del seu centre. Aquesta coordinació es redueix a un traspàs d'informació sobre l'alumnat. Les reunions de coordinació de nivell i les reunions de coordinació entre cicles estan planificades d'una manera sistemàtica, més pel que fa a la temporització que pel que fa a la temàtica que s'hi tracta. El professorat s'organitza en equips intercicles per tractar alguns tems puntuals.

Comentari

Existeix una continuïtat entre cicles i els coordinadors periòdicament es reuneixen per traspasar informació, avaluar i proposar millores.

D. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

Descripció

El centre, atesa la composició sociolingüística de l'alumnat i la participació o no en un programa d'immersió, assegura una distribució coherent i progressiva del currículum de la llengua castellana al llarg de l'etapa i estableix criteris que permetin reforçar i no repetir els continguts comuns que s'ha programat fer-los en el currículum de llengua catalana.

Segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, es vetlla per fer un desplegament del currículum incorporant el treball de les fomes d'ús de la llengua castellana menys conegudes pel seu alumnat.

S'atenen les atencions individualitzades en llengua castellana.

Diagnosi

Es té en compte la realitat sociolingüística de l'alumnat. Hi ha continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà: es té clar que l'objectiu final és que l'alumnat tingui el mateix nivell de llengua catalana que de llengua castellana, però és un objectiu que no s'acaba d'aconseguir.

Comentari

La majoria de l'alumnat parla habitualment en castellà. La tasca educativa és concentra en eliminar vulgarismes i en elevar el registre lingüístic fent-lo més culte i abstracte

a) Llengua oral

Descripció

El centre té present que l'enfocament emprat en l'aprenentatge i l'ús de la llengua castellana inclogui activitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, amb especial èmfasi en la competència oral en els primers cursos. Es treballa bàsicament la variants estàndard del castellà, però es valoren les altres variants del castellà, que cada cop són més present al centre.

Diagnosi

Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació....). Hi ha una consideració específica de les variants de la llengua castellana i es treballen els diversos registres de la llengua.

Comentari

L'ensenyament-aprenentatge de la llengua oral és una de les prioritats del Departament de Castellà. L'objectiu principal és aconseguir una competència i una actuació en l'ús de la llengua oral en situacions formals que requereixin un registre estàndard: des de explicar un conte tradicional a un infant fins a realitzar exposicions d'un tema o debats.

b) Llengua escrita

Descripció

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions del currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Es farà coordinadament amb l'assignatura de llengua catalana per tal d'aprofitar-ne les transferències.

Diagnosi

Se segueix l'enfocament metodològic que dona el currículum. Hi ha un plantejament global sobre l'ensenyament de la lectura i l'escriptura que té en compte que és un procés complex. Les activitats que es proposen de lectura i escriptura no sempre tenen uns objectius clars, ni estan

l·ligats als temes que es treballen. No sempre s'estableixen mecanismes de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats, tot i que hi ha coordinació amb el professorat de llengua catalana.

Comentari

Estem acabant un procés de posada en comú de les activitats de lecto-escriptura que proposem a l'alumnat en totes les assignatures. Òbviament estan pactades amb el Departament de Català.

c) Activitats d'ús

Descripció

El centre preveu l'ús de la llengua castellana en la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge mitjançant: suports comunicatius a l'ús, com ara la revista, la pàgina web, la ràdio o contactes amb altres centres d'indrets de parla castellana amb qui té un programa conjunt.

El centre assegura la presència dels recursos TIC i audiovisuals en l'aprenentatge de la llengua castellana: com a mitjà d'accés a material divers, per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, per la vàlua afegida que aquestes eines tenen en el desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació i per a la difusió dels resultats de les tasques d'aprenentatge.

Diagnosi

S'han previst activitats de l'ús de la llengua castellana, però es tracta d'iniciatives individuals del professorat de llengua castellana.

Comentari

Es fa ús de la llengua castellana en situacions contextualitzades reals com: cartes als diaris, participació en concursos o exposició de treballs a l'aula, al centre o a la pàgina web de l'Institut.

S'utilitzen les TIC i material audiovisual en castellà. També s'utilitzen les TIC i programes específics d'aprenentatge de la llengua castellana per a alumnat nouvingut que no sap l'idioma.

d) Castellà a les àrees no lingüístiques

Descripció

El centre planifica la impartició de blocs de continguts curriculars d'àrees no lingüístiques en castellà i es justifica la selecció. En la programació d'aquesta opció s'utilitza la metodologia pròpia

de l'àrea i s'inclou suport lingüístic per tal de facilitar la compleció de les tasques i assegurar l'aprenentatge dels continguts.

Diagnosi

Es fan matèries íntegrament en castellà per pragmatisme o per altres circumstàncies organitzatives.

Comentari

Aquest fet es veu afavorit perquè molta immigració és de procedència llatina.

e) Alumnat nouvingut

Descripció

El centre ha de posar els mecanismes necessaris per tal que l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu i no coneix cap de les dues llengües oficials, en acabar l'ensenyament, les conegui de la mateixa manera.

Diagnosi

El centre no ha programant una actuació específica per tal de garantir el coneixement del castellà a l'alumnat nouvingut, ni es té en compte el context sociolingüístic.

Comentari

El Departament de Castellà disposa de material d'aprenentatge de la llengua castellana com a idioma: llibres, fitxes i material informàtic. No està previst destinar horari especial per a aquest alumnat, a l'aula d'acollida només es fa català. El professorat de castellà ha d'assumir tenir a la mateixa aula alumnat que no coneix l'idioma, amb la dificultat que això comporta i la poca atenció que pot rebre l'estudiant afectat.

4. CRITERIS METDODOLÒGICS I ORGANITZATIUS PER A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES

A. Organització de la programació curricular

a) Coordinació cicles i nivells

Descripció

A l'hora d'organitzar globalment la programació curricular de les àrees de llengües, per tal que respongui a les necessitats de l'alumnat del centre, cal establir una coordinació entre el professorat d'un cicle, entre el professorat dels diversos cicles i entre el professorat de nivells diferents encara que, en el cas de l'ensenyament públic, siguin de centres diferents, independentment de la llengua que imparteixin.

Diagnosi

Només hi ha coordinació dins dels cicles, i només de català i de castellà. En queda al marge, però, la llengua estrangera.

Comentari

Existeix coordinació entre cicles i nivells pel que fa al castellà i el català. Es preveu que hi hagi coordinació per cicles i nivells en llengua estrangera.

b) Estructures lingüístiques comunes

Descripció

El treball ben executat de les estructures lingüístiques i comunes ajuda a assolir els objectius de l'aprenentatge de la llengua catalana, castellana i llengües estrangeres de l'educació primària i secundària. L'eix vertebrador de l'ensenyament-aprenentatge de les estructures lingüístiques comunes.

Diagnosi

El centre ha reflexionat sobre el tractament de les estructures lingüístiques comunes. L'acord del tractament de llengües i de les estructures lingüístiques comunes involucra tots els professors de l'àrea de llengua, tot considerant els principis bàsics de la seva metodologia: evitar repetició de continguts, evitar l'anticipació d'aprenentatge i atendre l'especificitat dels continguts. El centre ha pres la decisió de treballar els estratègies lingüístiques comunes amb material que les té en compte així com el fet del tractament de la llengua catalana com a primera llengua d'aprenentatge. Cada curs s'avalua la metodologia de les estructures comunes i se'n millora la didàctica.

Comentari

Des dels departaments de llengües (català/castellà) es coordina i es vetlla per la no repetició de continguts, unificació de criteris i metodologies d'ensenyament-aprenentatge, que es revisen anualment.

c) Projectes d'innovació

Descripció

El centre participa en projectes d'innovació pel que fa referència a l'aprenentatge/ensenyament de les llengües.

Diagnosi

Es participa en un projecte d'innovació que repercuteix en tot el centre pel que fa l'ensenyament/aprenentatge d'una de les llengües del currículum.

Comentari

Es participa al Pla Experimental de Llengües Estrangeres, amb el treball al Projecte Comenius i un grup de professorat implicat. A més, es va participar a l'Orator també relacionat amb les llengües estrangeres.

B. Estratègies d'ensenyament i aprenentatge de la llengua catalana

a) Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

Descripció

El centre organitza la programació curricular i l'avaluació per potenciar l'ús del català. També s'organitzen activitats que tenen com a finalitat aquest ús.

Diagnosi

El centre té estratègies ben definides per potenciar l'ús del català i hi esmerça recursos, però no en fa un seguiment.

Comentari

A l'enquesta del PLC del 2009/10 (s'adjunta) el professorat va proposar iniciatives per incentivar l'ús del català, en total 15 membres consideren que cal començar les actuacions d'enguany a 1r ESO. Cal destacar: la creació d'una ràdio, el Sant Jordi amb recitals literaris i concurs literari, altres activitats (picalletres, el hip-hop, concerts en català...) Existeix una voluntat clara entre el professorat de treballar plegats.

Una altra de les respostes és incentivar l'ús del català amb el professor com a model, 11 professors dels 26 que van respondre l'enquesta ho afirmen, i també lectura/treballs/exposicions en català, 10 professors.

Altres respostes que són al document adjunt es tindran en compte el curs vinent: emprar el català al centre ja que és l'únic espai on poden aprendre-la i usar-la bé al llarg del dia i parelles lingüístiques. També es fa referència a la necessitat d'oferir cursos de català a les famílies i fer activitats amb el català com a llengua vehicular.

b) Avaluació del coneixement de la llengua

Descripció

El conjunt d'actuacions previst pel centre en relació amb les diferents fases de l'avaluació de l'aprenentatge i l'ús de la llengua inclourà la valoració dels processos d'ensenyament-aprenentatge de les dimensions comunicativa i literària, la gestió del currículum i els mecanismes de coordinació entre el professorat.

Diagnosi

Existeixen criteris consensuats en relació amb les diferents fases del procés d'avaluació que s'apliquen majoritàriament, però no s'han actualitzat d'acord amb les noves orientacions curriculars i amb els nous perfils de l'alumnat. S'avaluen els processos d'aprenentatge i l'ús de la llengua relacionats amb la dimensió comunicativa i amb la dimensió literària; en aquests últims casos, a parir de textos incomplets i/o no contextualitzats. Els instruments d'avaluació són diversos i s'apliquen en diferents moments del procés d'ensenyament-aprenentatge, encara que no existeix una aplicació sistemàtica dels diferents tipus d'avaluació. Els resultats de l'avaluació són un element important a l'hora de decidir l'organització del currículum i l'atenció personalitzada a l'alumnat.

Comentari

L'avaluació del coneixement de la llengua s'està revisant a partir dels nous currículums. No només a nivell del Departament de Català sinó transversalment a la resta de matèries. S'intenta tenir en compte el procés inicial de l'alumne i l'evolució per valorar el coneixement lingüístic, per exemple al grup S34 (Aula Oberta) o a grups amb adaptacions curriculars.

c) Materials didàctics

Descripció

El centre, a l'hora de determinar els materials didàctics per a l'aprenentatge-ensenyament de la llengua catalana entesos en un sentit ampli (per tant, també s'han de tenir en compte els materials de les àrees no lingüístiques), aplicarà uns criteris clars i coherents sobre quines han de

ser les seves funcions, sobre les característiques que han de tenir i sobre l'adequació al currículum, incloent-hi la dimensió literària.

Diagnosi

S'apliquen criteris explícits i compartits per a la selecció de llibres de text i per a l'adaptació i/o creació de materials didàctics per atendre la diversitat de necessitats d'aprenentatge i per als materials que es consideren complementaris (diccionaris, textos reals, recursos audiovisuals....). Es fa un seguiment de l'elaboració de la seqüència didàctica per al tractament de la dimensió literària, que té força continuïtat al llarg de tota l'etapa, i se segueixen criteris sobre quin ha de ser el tractament didàctic de la dimensió literària.

Comentari

A l'aula d'acollida els llibres són compartits, els dossiers de treball els dóna el centre. A la resta de cursos els llibres es proporcionen amb un programa d'intercanvi. A més, s'empren les noves tecnologies TAC, PowerPoints per fer exposicions, activitats dels espais xtec.cat, edu365....; pissarra digital, projectors...

C. Estratègies d'ensenyament i aprenentatge de les llengües estrangeres

a) Metodologia

Descripció

El centre vetlla perquè l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de les llengües estrangeres inclogui oportunitats perquè l'alumnat adquireixi en el desenvolupament cognitiu de l'alumnat i l'ajudi a esdevenir progressivament autònom per continuar aprenent, i aprengui a treballar en col·laboració, tot respectant la diferència.

b) Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Descripció

El centre estableix uns criteris de coherència i continuïtat metodològica per a la triar de materials didàctics i vetlla per donar oportunitats a l'alumnat per a l'accés a recursos addicionals variats que afavoreixen l'atenció a la diversitat. Cal que s'especifiquin els criteris de coherència i continuïtat metodològica que s'estableixen i com s'entén la diversitat a partir de l'oferta de materials.

Diagnosi

Periòdicament es revisen els llibres de text i els materials didàctics que es faran servir el curs següent segons les necessitats de l'alumnat. Es preveuen materials que serveixin per a l'ampliació dels coneixements.

Comentari

Es recomana tenir un diccionari anglès-català/català-anglès però no cal portar-lo a classe. Pot ser en format llibre o digital.

c) Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Descripció

El centre assegura la presència dels recursos TIC, TAC i audiovisuals en l'aprenentatge de la llengua estrangera com a mitjà d'accés a material divers i autèntic, per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, per la vàlua afegida que aquestes eines tenen en el desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació, per diversificar els models lingüístics presents a l'aula i per a la difusió dels resultats de les tasques d'aprenentatge.

Diagnosi

El centre ha entès que la utilització dels recursos tecnològics permet atendre la diversitat de l'alumnat i n'explora noves possibilitats.

d) L'ús de la llengua estrangera a l'aula

Descripció

El centre decideix que l'aula de llengua estrangera sigui un espai d'immersió en la llengua d'aprenentatge entenent que aquest espai és la millor garantia per oferir oportunitats d'ús real i de contacte amb la llengua d'aprenentatge. Per tant, el professorat utilitza aquesta llengua com l'habitual en els interaccions (formals i informals) amb els alumnes vetllant sempre per establir un clima favorable en què l'alumnat se senti segur i estimulat per anar utilitzant-la progressivament.

El centre preveu l'ús de la llengua estrangera en la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge mitjançant: suports comunicatius a l'ús, com ara la revista, la pàgina web, la ràdio...; activitats artístiques, com ara representacions teatrals, cant coral, exposicions.... i contactes amb altres centres d'àmbits locals o internacionals.

Diagnosi

Tot i que hi ha prevista la potenciació de la llengua estrangera en les interaccions tant formals com informals, la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge.

e) Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

Descripció

El centre planifica la impartició de blocs de continguts curriculars d'àrees no lingüístiques en la primera llengua estrangera al cicle superior i en justifica la selecció. En la programació d'aquesta opció, s'utilitza la metodologia pròpia de l'àrea i s'inclou suport lingüístic per tal de facilitar la compleció de les tasques i assegurar l'aprenentatge dels continguts. Es vetlla perquè qui s'encarrega de l'experiència tingui la competència lingüística necessària i la formació metodològica de l'àrea.

Comentari

No s'imparteix cap bloc de continguts curriculars d'àrees no lingüístiques en la primera o en la segona llengua estrangera del cicle superior.

f) Projectes i programes plurilingües

Descripció

El centre s'ha plantejat participar en projectes plurilingües o incentivar programes plurilingües, com, per exemple, els que permeten potenciar la comprensió de les diverses llengües romàniques o els que permeten potenciar l'autoavaluació de l'alumnat en temes de coneixement de les llengües.

Comentari

El nostre centre ha participat en un projecte Comenius, durant el qual l'alumnat ha fet servir la llengua anglesa com a llengua vehicular, a nivell escrit i oral. Durant les trobades entre alumns de diferents nacionalitats i llengües ha hagut un intercanvi de coneixement de les diferents llengües.

D. Biblioteca escolar

Descripció

La biblioteca escolar és un centre de recursos, un espai d'aprenentatge i de suport al desenvolupament de les àrees curriculars, on es pot trobar tot tipus d'informació en diferents suports, que ha d'estar a l'abast de l'alumnat, del professorat i de tota la comunitat educativa.

La composició del seu fons ha de respondre al nivell educatiu de l'alumnat del centre i ha de preveure la diversa tipologia dels usuaris/es. La llengua dels documents ha de ser preferentment la catalana, però també el fons ha de tenir en compte les llengües curriculars i la diversitat lingüística de l'alumnat. Tanmateix, el fons s'ha de mantenir actualitzat i ha d'haver-hi un equilibri entre els materials de ficció i els coneixements, un 60% i un 40% aproximadament.

La dinamització de la biblioteca escolar comprèn la planificació i el desenvolupament de diferents programes, propostes i activitats de foment de la lectura i el pla de lectura de centre.

Diagnosi

El centre té una biblioteca escolar amb un fons de documents suficient per donar resposta a les necessitats d'informació de la seva comunitat educativa. Pel que fa a la llengua, els documents estan escrits en català, però també s'ha tingut en compte la incorporació de documents escrits en els altres llengües del currículum i en les llengües de la nova immigració. Pel que fa a les activitats de foment de la lectura i accés i ús de la informació, la biblioteca participativa activament i treballa conjuntament amb la biblioteca pública de l'entorn.

Comentari

La planificació anual de la biblioteca contempla la motivació lectora amb activitats lúdiques com concursos que impliquen moltes àrees del currículum i trobades amb escriptors. La llengua vehicular és el català i les activitats es poden realitzar en català i en castellà.

a) Accés i ús de la informació

Descripció

L'accés i ús de la informació o la competència informacional, té com a objectiu la promoció d'activitats encaminades a l'adquisició de les habilitats i destreses necessàries per ajudar l'alumnat a reconèixer quan la informació és necessària, com localitzar-la, com avaluar-la i com comunicar-la de forma efectiva, amb l'objectiu de transformar-la en coneixement personal. Aquest plantejament implica el desenvolupament d'habilitats de pensament, d'ús de tecnologies d'informació i d'ús de fons d'informació general. El treball de la competència informacional ha de ser assumit per tot el professorat en col·laboració amb la biblioteca del centre, entesa com a espai transversal de suport en el desenvolupament de les àrees curriculars. En aquest procés formatiu

s'ha de tenir en compte la situació sociolingüística actual de la societat catalana, amb el català com a llengua vehicular i la presència de les llengües curriculars i les de la nova immigració.

Diagnosi

El centre té elaborada una planificació general d'activitats que treballen la competència informacional de forma integrada en les activitats del currículum i dinamitzades per la biblioteca del centre. Les activitats estan dissenyades per afavorir l'adquisició d'habilitats i destreses que permetin al seu alumnat transformar la informació en coneixement personal: reconèixer la necessitat d'informació, com localitzar-la, com avaluar-la, com usar-la de forma efectiva i com comunicar-la. La llengua vehicular i d'aprenentatge és el català, però també es té cura d'introduir activitats que fomentin l'ús i el coneixement de les altres llengües curriculars i, quan escaigui, de les llengües de la nova immigració.

Comentari

Hi ha una planificació general dinamitzada a través de la Biblioteca i personal competent en aquesta tasca.

5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

A. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

Descripció

Els centres que reben alumnat nouvingut aplicaran estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística de qualitat, de manera que se li faciliti l'accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya en les millors condicions possibles.

Diagnosi

Existeix un pla d'acollida on es recullen i se sistematitzen la major part de les actuacions i les mesures organitzatives que s'han de posar en marxa per facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut. El centre ha establert mecanismes perquè aquest pla d'actuacions sigui compartit i aplicat per la major part del professorat. Pel que fa a l'aprenentatge inicial de la llengua, s'han iniciat processos de reflexió i adequació de les metodologies d'aprenentatge inicial de la llengua s'han iniciat processos de reflexió i adequació de les metodologies d'aprenentatge del català com a segona llengua amb alumnat nouvingut, però encara no s'ha arribat al punt que tot el professorat apliqui estratègies per facilitar una instrucció comprensible en totes les àrees.

Comentari

El pla d'acollida s'aplica i es tenen en compte processos d'aprenentatge individuals segons: país de procedència, escolarització i nivell curricular. A més, les proves inicials ajuden a valorar i orientar més concretament les necessitats d'aquest alumnes.

a) Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

Descripció

Els centres que reben alumnat nouvingut que desconeix les dues llengües oficials del sistema educatiu de Catalunya aplicaran estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una atenció lingüística personalitzada de qualitat que permeti l'accés en les millors condicions possibles al currículum ordinari.

Diagnosi

Si hi ha una aula d'acollida, es considera que el tutor/a és el responsable de coordinar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua i aquest col·labora amb la resta de docents per facilitar estratègies que facilitin una instrucció comprensible en totes les àrees. S'han establert criteris sobre quin ha de ser el tractament de les llengües curriculars pel que fa a la seqüència d'aprenentatge que s'apliquin en funció de les possibilitats organitzatives.

Comentari

Els alumnes que desconeixen les dues llengües oficials reben un ensenyament personalitzat, amb uns materials específics i diversificats i una metodologia que els facilita l'aprenentatge gradual de la llengua. Es tenen en compte les velocitats d'aprenentatge per treballar amb els materials adequats.

b) Alumnat sud-americà de parla hispana

Descripció

Els centres que reben alumnat nouvingut que desconeix la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya aplicaran estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística personalitzada de qualitat que permeti l'accés en les millors condicions possibles al currículum ordinari.

Diagnosi

Si hi ha aula d'acollida, es té en compte la diferència entre l'alumnat que desconeix les dues llengües oficials i el que en desconeix només una com un dels criteris que ha de guiar l'organització del currículum personalitzat de l'alumnat. En qualsevol cas, s'utilitza la proximitat de les llengües catalana i castellana per facilitar els aprenentatges, la comunicació i l'ús de la llengua vehicular des de l'inici de la incorporació de l'alumnat nouvingut.

Comentari

Els alumnes de parla hispana assisteixen a classes de castellà i a l'aula d'acollida reben un tractament incentivador de l'ús del català. Convé que a les altres matèries s'incentivi l'ús del català, ja que la tendència és usar el castellà. Per tant, dins el PLC es tractarà i es concretaran accions per incentivar l'ús del català entre aquest alumnat i els autòctons castellanoparlants.

B. Atenció de la diversitat

Descripció

El centre ha de definir com organitza l'atenció a la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, fet que, en temes lingüístics, s'ha de centrar fonamentalment a reforçar el desenvolupament de la llengua oral a parvulari, l'assoliment de la lectura i l'escriptura en el cicle inicial de l'educació primària i el desenvolupament de la comprensió de la lectura i l'escriptura en el cicle inicial de l'educació primària i el desenvolupament de la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita en la resta de cicles i nivells. Caldrà definir els mecanismes que s'han de posar en

funcionament per assolir aquests objectius, els quals fan referència a l'adaptació del currículum, als aspectes organitzatius i a les orientacions metodològiques, comptant amb el suport dels serveis educatius .

Diagnosi

El centre, amb la col·laboració dels serveis educatius, ha consolidat els mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics per atendre la diversitat de l'alumnat. Dins d'aquests mecanismes, es tenen en compte estratègies que fan referència a la participació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge, a la col·laboració entre iguals i a l'ús de materials multinivells. Existeixen espais de reflexió per adequar aquests mecanismes a la realitat canviant del centre.

Comentari

A la programació anual es té en compte el tractament de la diversitat, la metodologia i els materials adients per a cada cas.

La Comissió d'Atenció a la Diversitat es reuneix setmanalment. Els components són: l'EAP, caps de departaments, tutora d'acollida, CLIC i equip directiu. S'analitzen i es fa seguiment de l'atenció a la diversitat. Es proposen millores organitzatives i metodològiques que s'adaptin a la realitat canviant del centre.

a) Alumnat nouvingut

Descripció

Amb l'alumnat nouvingut s'utilitzarà sempre el català per fer-ne possible la integració. Cal garantir una atenció individualitzada intensiva en la llengua del centre i que es faci amb metodologia d'ensenyament de llengua estrangera (L2 o llengua nova) i des d'un enfocament comunicatiu, durant el temps necessari.

Diagnosi

El centre educatiu ha pres l'acord que tot el professorat s'adreçarà habitualment en català a l'alumnat nouvingut i també que es tindrà en compte el mètode òptim d'aprenentatge de la llengua i la integració de l'alumnat nouvingut, però no hi ha un complement generalitzat de l'acord.

Comentari

Cal que es vetlli i es respecti el fet d'adreçar-se en català als alumnes nouvinguts, d'aquesta manera s'ajuda a la seva competència lingüística i integració en el centre. Es garanteix des d'acollida una atenció individualitzada des d'acollida, entrevistes amb les famílies i altres recursos.

6. COMUNICACIÓ INTERNA I RELACIÓ AMB L'ENTORN

A. Organització i gestió dels usos lingüístics

a) Llengua del centre

Descripció

Els rètols, cartells, murals i l'ambientació en general han de ser en català. El centre esdevé un referent d'ús de la llengua.

Diagnosi

Malgrat que el centre educatiu ha acordat seguir un criteri lingüístic favorable l'ús del català també en els rètols, els cartells i la decoració general del centre, a la pràctica no sempre es compleix.

Comentari

El centre va acordar seguir un criteri lingüístic favorable a l'ús del català en rètols, cartells i la decoració general, però no sempre es compleix ni es vetlla pel seu respecte. La documentació del centre és en català, però de vegades cal estar molt atens amb l'alumnat perquè la seva tendència és utilitzar el castellà.

b) Documents de centre

Descripció

Els documents de centre: PEC (i PLC), RRI, i PAC, amb els continguts i referents de la llengua catalana, han d'impregnar la vida del centre, s'han de revisar i actualitzar periòdicament, els ha de conèixer tot el professorat i cal tenir-los en compte en totes les actuacions per evitar contradiccions entre els continguts dels documents i les actuacions que se'n deriven. S'han de fer conèixer, encara que sigui en una versió reduïda, al conjunt de la comunitat educativa.

Diagnosi

El centre revisa i actualitza amb regularitat els documents del centre, amb especial atenció als continguts referits a la llengua catalana i es fa un seguiment en les actuacions quotidianes de les propostes de canvi derivades de les revisions.

Comentari

Els documents del centre es revisen i s'actualitzen; en el Pla Anual del centre es contempla, s'actualitza i es valora si cal millorar algun document.

c) Ús no sexista del llenguatge

Descripció

Els centres educatius han d'utilitzar un llenguatge no sexista ni androcèntric. Cal que es treballi amb l'alumnat perquè puguin superar tota mena d'estereotips i perquè puguin tenir actituds crítiques davant dels continguts de risc que denigren les persones per motius de sexe o que l'associen a imatges tòpiques que es converteixen en vehicle de segregació o desigualtat.

Diagnosi

En general, en tots els documents del centre es tenen en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. En general, es treballa transversalment a les àrees del currículum.

Comentari

Es vetlla i es respecta un ús no sexista del llenguatge.

d) Comunicació externa

Descripció

El centre educatiu emprà el català en les seves actuacions internes (actes, comunicats, informes...) i en la relació amb corporacions públiques de Catalunya, institucions i amb les empreses que contracta. També utilitza la llengua catalana en les comunicacions i les notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, sens perjudici del dret dels ciutadans i ciutadanes a rebre-les en castellà, si ho demanen. En aquest darrer as, es farà en format bilingües català/castellà. Excepcionalment, i durant el període d'acollida al centre, i sempre que sigui possible, es faran comunicats bilingües català/llengua d'origen per a les famílies novingudes.

Diagnosi

El centre fa la documentació en català i s'atenen les peticions en castellà que sol·liciten les famílies (oferint-ne un format bilingüe). Es tenen en compte, quan é possible, les llengües de la nova immigració mitjançant uns documents ja prèviament traduïts.

Comentari

El centre fa la documentació en català i es tenen en compte les altres llengües. S'atenen famílies en castellà i en el cas de famílies novingudes comptem amb l'ajuda d'alumnes que ens tradueixen documentació. A més, l'espai LIC disposem de documents traduïts en diverses llengües.

e) Llengua de relació amb famílies

Descripció

Segons l'article 20.0 de la Llei de polítiques lingüística, l'escola ha de fer del català la seva llengua de treball i de projecció interna i externa. El desconeixement del català per part d'algunes famílies no ha de suposar que quedin excloses de les activitats del centre, però tampoc no ha de comportar una renúncia a l'ús de la llengua, que és una oportunitat per a la integració de les famílies de l'alumnat i per a la normalització i extensió del seu ús.

Diagnosi

El centre educatiu ha acordat que tots els professionals s'adreçaran habitualment en català a les famílies de tot l'alumnat, però no hi ha un seguiment del compliment de l'acord.

Comentari

Els professors s'adrecen a les famílies en català. Tanmateix existeix un protocol d'acollida per traduccions presencials (es va acabar el gener de 2010) i telefòniques, és un servei per zones i els LICs se n'ocupen.

f) Educació no formal

- **Serveis d'educació no formal**

Descripció

El centre educatiu ha de preveure de manera efectiva que, en l'organització i la realització de serveis d'educació no formal al centre (servi d'acollida matinal, menjador escolar, etc.), els adults responsables s'adrecin sempre en català a l'alumnat en qualsevol situació, vetllant per tal que la comunicació de l'alumnat sigui també en català. Per aconseguir-ho ha de garantir la coordinació del centre educatiu amb les persones que duen a terme aquestes activitats.

Diagnosi

Alguns serveis d'educació no formal, a iniciativa pròpia o del centre educatiu, s'han preocupat de facilitar cursos de llengua catalana per millorar la seva competència professional, però des del centre educatiu no hi ha continuïtat ni rigor en aquesta exigència professional ni hi ha un projecte o una coordinació clarament establerts.

Comentari

El Pla d'Autonomia de Centre vetllarà perquè en el futur els serveis d'educació no formal tinguin com a llengua vehicular el català.

- **Activitats extraescolars**

Descripció

El centre educatiu ha de preveure de manera efectiva que en l'organització i la realització d'activitats extraescolars (tallers d'estudi assistit, activitats d'educació no formal de l'AMPA o del Pla educatiu d'entorn, Esport a l'escola, etc.) se segueixin els mateixos criteris que s'han establert en el projecte lingüístic. Els responsables d'aquestes activitats s'adreçaran sempre en català a l'alumnat, tant en les situacions formals com en les més informals, vetllant per tal que la comunicació de l'alumnat sigui també en català. Per aconseguir-ho ha de garantir-se la coordinació del centre educatiu amb les persones responsables que duen a terme aquestes activitats.

Diagnosi

Els responsables d'algunes activitats extraescolars, a iniciativa pròpia o del centre educatiu, s'han preocupat pel seu compte de fer cursos de llengua catalana per millorar la seva competència professional, però des del centre educatiu no hi ha la continuïtat ni rigor en aquesta exigència professional.

Comentari

Les activitats extraescolars (bàsquet, teatre, tallers...) tenen el català com a llengua d'ús; així mateix, el programa Èxit 1 (estudi assistit) es desenvolupa en català. El Pla d'Autonomia de Centre vetllarà perquè en un futur es redacti un document amb les orientacions que es considerin adients.

- **Contractació d'activitats extraescolars a les empreses**

Descripció

L'Acord del Govern de la Generalitat, (30 de novembre de 2004) estableix: *Per fomentar l'ús del català, el Govern exigirà la presència de la llengua en la contractació pública (...)* En general, les empreses contractades per la Generalitat hauran d'utilitzar el català en els rètols, publicacions, avisos i en la documentació adreçada al públic. Quan l'idioma formi part, directament o indirectament, del producte o del servei contractats, aquests hauran de ser en català. Per tant, om vetllarà perquè en la contractació d'activitats extraescolars les empreses usin el català (cases de colònies, transports, excursions, etc.).

Diagnosi

Alguns departaments o grups de professorat tenen cura de contractar serveis externs favorables a l'ús del català, però no hi ha un criteri de centre.

Comentari

Es vetlla perquè la contractació de les activitats extraescolars es faci a serveis externs que facin un ús favorable del català. En un futur es plantejarà un criteri comú perquè es sigui coherent en aquest sentit.

f) Llengua i entorn

Descripció

El centre participa en el pla educatiu d'entorn de la població (o es coordina en xarxa) per tal de treballar conjuntament amb les administracions públiques i amb les entitats i garantir la continuïtat i la coherència educativa en temes com l'ús de la llengua catalana, la interculturalitat i la cohesió social.

Diagnosi

El centre no participa de cap pla educatiu d'entorn ni treballa en xarxa amb altres centres, altres administracions públiques o entitats de l'entorn.

Comentari

A la Verneda no existeix cap pla educatiu d'entorn, però potser en convindria.

B. Projecció del centre

a) Pàgina web del centre

Descripció

El centre té una pàgina web que permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. S'hi pot trobar la informació que necessita l'alumnat i les seves famílies: documentació, informació sobre els estudis que es fan al centre, característiques, programació de sortides, activitats extraescolars, participació en projectes... La web és en llengua catalana, tot i que pot haver-hi escrits en altres llengües si corresponen a activitats fetes en altres llengües curriculars.

Diagnosi

La pàgina web és un recurs compartit i usat per tota la comunitat educativa i s'han establert els mecanismes per actualitzar-la constantment. Hi ha un criteri clar de l'ús de la llengua catalana i de els altres llengües presents al centre.

Comentari

La pàgina web del centre funciona adequadament, està actualitzada i serveix per informar la comunitat educativa de les activitats del centre, amb un ús prioritari de la llengua catalana. En el Pla d'Autonomia del Centre (PAC09) es proposa potenciar-la i millorar-la, amb una dotació econòmica per garantir aquest objectiu.

b) Revista

Descripció

El centre té una revista que permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. Serveix per treballar el llenguatge periodístic amb l'alumnat i per difondre les activitats i els treballs en què es participa. També hi ha espais de reflexió dedicats bàsicament a les famílies.

Diagnosi

El centre té una revista, però no té una periodicitat concreta, ja que no hi ha continuïtat en la seva direcció.

Comentari

El centre compta amb l'edició de la Revista de Sant Jordi, encara que la periodicitat de publicació no és la desitjada.

c) Exposicions

Descripció

El centre organitza, amb la col·laboració d'organismes públics o d'entitats, exposicions sobre temàtica relacionada amb el món de l'educació. Es prioritza que siguin en llengua catalana.

Diagnosi

Esporàdicament s'organitzen exposicions al centre. El centre ha establert uns criteris lingüístics i de continguts.

Comentari

Hi ha hagut exposicions de diferents tipus: organitzades amb entitats curs 2009/2010: Taller joieria a Can Xatarra S34 (AO), Artista en Residència Daniel Chust, grup de 3r d'ESO, any 2009/10 MhiC (Museu d'Història de la Immigració de Catalunya) i Aula d'Acollida (en perspectiva de portar-la al centre).

7. LA FORMACIÓ I L'ACREDITACIÓ LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT

A. Organització dels recursos humans

a) El pla de formació de centre en temes lingüístics

Descripció

El pla de formació de centre promou activitats de formació al centre educatiu d'acord amb el seu pla de formació específica, com a mesura professionalitzadora i com a element que doni cohesió al treball en equip dels docents d'una entitat educativa. Els objectius d'aquest pla de centre sorgiran a partir de la voluntat i de la capacitat de planificació de l'assessorament per part de les institucions col·laboradores (ICE). Els centres han de determinar les necessitats de formació tant lingüístiques com didàctiques (d'ensenyament de llengües i d'ensenyament en una llengua)

Diagnosi

El centre ha de fer una autodiagnosi amb les necessitats de formació relacionada amb els objectius estratègics i de millora de centre. El centre disposa d'una eina que facilita la identificació de les necessitats de formació. Té en perspectiva projectes de formació en les diverses àrees curriculars.

Comentari

Després de l'autodiagnosi en relació a les necessitats relacionades amb els objectius estratègics i de millora del centre, es preveu l'actuació formativa en diferents àrees curriculars.

B. Xarxes de comunitats virtuals

Descripció

El centre potencia l'existència de xarxes de comunitats virtuals en les quals intervenen tant el professorat (per intercanviar experiències, recursos, formació...) com l'alumnat (per treballar aspectes relacionats amb el currículum i l'ús i el coneixement de les diverses llengües present al centre).

Diagnosi

Hi ha un acord entre el professorat que és necessari el treball en xarxa amb altres centres (com per exemple, fa el professorat de l'aula d'acollida), però és una pràctica encara incipient que només afecta un nombre reduït d'alumnes).

Comentari

A l'institut Bernat Metge, les xarxes de comunitat visual entre professorat i alumnat o entre el nostre centre i d'altres estan concentrades en: Aula d'Acollida, departament de Visual i Plàstica i Música, projectes com l'Èxit II, Departament de Llengües estrangeres (Projecte Comenius). Pensem que la introducció de l'eduCat 1x1 facilitarà l'augment d'aquest tipus d'experiències.

C. Intercanvis i mobilitat

Descripció

Els intercanvis epistolars, telemàtics i presencials, la col·laboració entre centres i les colònies i estades lingüístiques creen dinàmiques encaminades a millorar la competència lingüística de l'alumnat, a viure necessitats de comunicació i interacció reals en el seu propi context, a generar bones pràctiques, a facilitar la interrelació sociocultural i a afavorir el coneixement de la riquesa històrica, lingüística i cultural d'altres indrets.

Diagnosi

El professorat de llengües participa, a títol personal, en projectes d'intercanvi per millorar la competència comunicativa de l'alumnat. El claustre en resta al marge.

Comentari

En el nostre centre, durant els últims cursos, els intercanvis han estat limitats als del Projecte Comenius, en el qual hem participat amb altres països d'Europa. Intercanvis amb Hongria, Romania, Turquia, Itàlia, Polònia, etc. Dins el Projecte d'Autonomia de Centre (PAC09) hi ha la voluntat de potenciar-los, malgrat les condicions econòmiques de l'entorn no gaire favorables.

D. Dimensió internacional del centre educatiu

Descripció

Participació:

La dimensió europea i internacional del centre educatiu és garantia de participació en un món global. La incorporació del desenvolupament de la dimensió europea i internacional en les finalitats educatives del projecte de centre permet concretar accions i planificar projectes a curt, mitjà i llarg termini, promoguts i prioritzats des del projecte lingüístic plurilingüe.

El desenvolupament de la dimensió internacional del centre dóna oportunitats de l'alumnat i al professorat de conèixer, col·laborar i treballar conjuntament amb altres centres d'arreu del món per a la millora dels processos educatius vers el diàleg intercultural i la ciutadania activa.

Cal que la finalitat de millorar la dimensió europea o internacional del centre s'integri en el projecte lingüístic plurilingüe i els projectes específics estiguin planificats, reconeguts i acceptats per tota la comunitat educativa.

Coordinació:

La dimensió europea i internacional del centre educatiu afavoreix la projecció externa del centre i ajuda a la cohesió interna dels equips docents per que fa a la innovació i la renovació metodològiques.

Per facilitar la participació del centre en programes i projectes internacionals és imprescindible la coordinació dels equips docents i dels referents de les diferents llengües impartides al centre educatiu, amb una col·laboració promoguda i prioritzada des del projecte lingüístic plurilingüe.

Cal que la comunitat educativa afavoreixi un temps de reflexió compartida per al professorat implicat en projectes internacionals i estimuli l'autonomia de treball entre l'alumnat que hi participa.

La coordinació d'actuacions, participants i ús dels recursos lingüístics i comunicatius per a desenvolupar un projecte internacional ha d'estar impulsada en el projecte lingüístic plurilingüe.

Diagnosi

El centre participa habitualment en projectes europeus o internacionals, amb participació de diversos nivells, cicles o àrees educatives, amb una bona coordinació entre els equips docents, les diferents àrees i els centres estrangers participants.

Comentari

A l'IES Bernat Metge des de fa 12 anys aproximadament es participa activament al Projecte Comenius d'intercanvi d'experiències amb nois i noies de diferents països: així mateix, des de fa 5 anys es va col·laborar amb el projecte School + (integrat per centres de la Unió Europea i universitats) amb un grup de professorat de l'IES Bernat Metge i d'altres instituts i membres de l'ICE de la UB integrats tots plegats al grup de treball NEDAS (Nous Entorns d'Aprenentatge a Secundària). Es volia reflexionar entorn l'ús dels recursos informàtics, amb una plataforma Microcosmos per relacionar tots els membres de la comunitat educativa, treballar plegats i reflexionar. Aquesta proposta va ser pionera en el tema de les xarxes i del que seria més endavant l'entorn Moodle.

ANNEX

Curs 2018-2019

2. OFERTA DE LENGÜES ESTRANGERES

A. Llengua anglesa

1r d'ESO: 3 hores setmanals (una de les quals és un desdoblament amb mig grup)

2n d'ESO: 4 hores setmanals (una de les quals és un desdoblament amb mig grup) + 2h d'optativa

3r d'ESO: 3 hores setmanals (una de les quals és un desdoblament amb mig grup)

4t d'ESO: 3 hores setmanals

1r de Batxillerat: 3 hores setmanals

2n de Batxillerat: 2 hores setmanals

Desdoblements: es fan segons el nivell d'anglès per tal que hi hagi cohesió. Amb els desdoblements es pretén treballar més profundament l'expressió oral i l'escrita, així com la comprensió oral i escrita.

B. Llengua francesa (segona llengua optativa)

2n d'ESO: optativa de 2h setmanals (durant tot el curs)

3r d'ESO: 2h setmanals durant un quadrimestre

4t d'ESO: 3h setmanals (durant tot el curs)

1r de Batxillerat: optativa de 4h setmanals (només per al Batxillerat humanístico-social)

4. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE DE LES LENGÜES

A. Llengua catalana

1r d'ESO: 4 hores setmanals

2n d'ESO: 3 hores setmanals

3r d'ESO: 3 hores setmanals

4t d'ESO: 3 hores setmanals

1r de Batxillerat: 2 hores setmanals + 1 optativa de 2h (Literatura catalana)

2n de Batxillerat: 2 hores setmanals

B. Llengua castellana

1r d'ESO: 3 hores setmanals + 2 optatives (de 2h cadascuna): *Proyecto biblioteca* i *Comprensión lectora y expresión escrita*

2n d'ESO: 3 hores setmanals + 2 optatives (de 2h cadascuna): *Comprensión lectora y expresión escrita* i *Biblioteca de aula*

3r d'ESO: 3 hores setmanals

4t d'ESO: 3 hores setmanals

1r de Batxillerat: 2 hores setmanals

2n de Batxillerat: 2 hores setmanals

5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

Aula d'Acollida

L'Aula d'Acollida està oberta 24h de les 30h lectives.

En total són 34 alumnes: 9 de 1r d'ESO, 10 de 2n d'ESO, 7 de 3r d'ESO i 8 de 4t d'ESO.

de les següents nacionalitats: Veneçuela, Equador, Colòmbia, Argentina, Brasil, Hondures, Perú, Nicaragua, Bolívia, República Dominicana, Nepal, Paquistán, Xina, Geòrgia.

Depenent de si són de parla romànica, del temps que fa que han arribat als Països Catalans o del nivell que han adquirit fan més o menys hores a l'Aula d'Acollida. Així doncs hi ha alumnes que hi fan només 2h setmanals (en lloc de l'optativa del seu curs) i hi ha alumnes que en fan fins a 13 (en lloc de llengua catalana, ciències socials, experimentals)

Hores d'Aula d'Acollida: 24 hores (presencials), 5 hores (incidència). D'aquestes 5 d'incidència tot i haver dues professores s'ha perdut la tarda del dimarts per necessitat de fer guàrdies.

Per fomentar la lectura en veu alta es participarà al Certamen de Lectura en Veu Alta.

Pla de Barris

Per segon curs consecutiu es participa al Pla de Barris

Intercanvis lingüístics

Anglès:

A 1r d'ESO es treballa transversalment la música i l'anglès. Es farà un projecte sobre el rap (on hi haurà un taller i una conferència).

A 2n d'ESO es fa un projecte sobre Sherwood Forest i Nottinghamshire i la professora envia unes preguntes i enquestes a persones que hi viuen.

Activitats extraescolars

Programa Èxit: 2 sessions setmanals de 1'15h . Amb l'ajuda dels Amics Grans els alumnes que necessiten una atenció més personalitzada poden treballar les diferències àrees.

Programa Èxit d'anglès adreçat als alumnes amb més nivell d'anglès (o per a aquells més motivats) poder practicar l'expressió i la comprensió oral. És una coordinació entre l'Escola Oficial d'Idiomes i l'Institut Bernat Metge.

7.LA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL DELS DOCENTS

Places perfilades

- Competència digital docent
- Immersió i suport lingüístic

